Genelge 2015/2 - Mülkiyetin kamuya geçirilmesi Hk

T.C. GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI Gümrükler Genel Müdürlüğü Sayı: 85593407/010.06.01 Konu: Mülkiyetin kamuya geçirilmesi GENELGE (2015/2) İdari yaptırımlara ilişkin 16/8/2013 tarihli 2013/38 sayılı genelgenin "18. Mülkiyetin kamuya ge

T.C. GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı: 85593407/010.06.01 **Konu**: Mülkiyetin kamuya geçirilmesi

GENELGE (2015/2)

İdari yaptırımlara ilişkin 16/8/2013 tarihli 2013/38 sayılı genelgenin "18. Mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararları" maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"5326 sayılı Kanunun 18 inci maddesi; "Kabahatin konusunu oluşturan veya işlenmesi suretiyle elde edilen eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine, ancak kanunda açık hüküm bulunan hallerde karar verilebilir." hükmü amir olup, mülkiyetin kamuya geçirilmesine sadece Kanunda açık hüküm bulunan hallerde karar verilebilecektir.

4458 sayılı Gümrük Kanununun 6455 sayılı Kanun ile değişik 235/4, 236/5, 237/3 ve 237/6 ncı maddelerinde, mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin hükümler bulunmakta olup, söz konusu hükümlerin uygulanmasına ilişkin hususlar aşağıda açıklanmaktadır.

Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi Kararlarında Bulunması Gereken Hususlar

5326 sayılı Kanunun 25 inci maddesi çerçevesinde mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararında;

a) Hakkında idari yaptırım kararı verilen kişinin kimlik ve adresinin,

b) İdari yaptırım kararı verilmesini gerektiren kabahat fiilinin,

Konu : Mülkiyetin kamuya geçirilmesi

c) Bu fiilin işlendiğini ispata yarayacak bütün delillerin,

d) Karar tarihi ve kararı veren kamu görevlilerinin kimliğinin,

e) Kabahati oluşturan fiilin işlendiği yer ve zamanın,

f) İdari yaptırım kararına karşı kanun yolu, mercii ve süresinin,

Bulunması gerekmektedir.

Gümrük Yönetmeliğinin "Ceza kararlarının verilmesi, tebliği ve kayda geçirilmesi" başlıklı 580 inci maddesinin beşinci fıkrasında ise;

"Mülkiyetinin kamuya geçirilmesine ilişkin kararlar, gümrük işleminin yapıldığı gümrük idare amirleri veya yardımcıları tarafından gerekçesi belirtilmek suretiyle verilir ve düzenlenen

karar yükümlüsüne tebliğ edilir. Mülkiyeti kamuya geçirilen eşyanın cinsi, miktarı ve olaya ilişkin ayrıntılar kararda detaylı olarak belirtilir."

Denilmekte olup kararlarda bu hükmün de dikkate alınması gerekir.

Diğer taraftan, mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarının alınmasında EK-2'de yer alan karar örneği dikkate alınacaktır. b) Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi Kararlarında Kesinleşme 5326 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin sekizinci fıkrasında, mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarının kesinleşmedikçe yerine getirilmeyeceği hükmüne yer verilmiştir. Bu doğrultuda mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarının kesinleşme zamanı şöyledir;

i) Karara itiraz edilmemesi halinde kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren 4458 sayılı Kanunun 242 nci maddesinde belirtilen 15 günlük idari itiraz süresinin bitiminde,

ii) Karara karşı 4458 sayılı Kanunun 242 nci maddesi uyarınca idari itirazda bulunulması halinde itirazın reddine ilişkin kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren bu karara karşı idari yargıya başvurma için 2577 sayılı Kanunda belirtilen süre içerisinde idari yargıya başvurulmaması halinde söz konusu sürenin bitiminde,

iii) 1- İdari itirazın reddedilmesi üzerine idari yargıya başvurulması halinde; yargı kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren söz konusu yargı kararına bir üst mahkeme nezdinde başvuru yapılması için gerekli olan 30 günlük süre içerisinde üst mahkemeye başvurulmaması halinde söz konusu sürenin bitiminde,

2- İdari yargı kararına karşı bir üst mahkeme nezdinde başvuru yapılmışsa başvuru üzerine verilen kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren kararın düzeltilmesi talebinde bulunulması için gerekli olan 15 günlük süre içerisinde kararın düzeltilmesi talebinde bulunulmaması halinde söz konusu sürenin bitiminde,

3- Süresi içinde kararın düzeltilmesi talebinde bulunulması halinde üst mahkemece verilen kararın tebliğ edildiği tarihte, Kesinleşmektedir. c) Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi Yaptırımının Ertelenmesi 5326 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, eşyanın;

a) Kullanılmaz hale getirilmesi,

b) Niteliğinin değiştirilmesi,

c) Ancak belli bir surette kullanılması, Koşullarından birinin yerine getirilmesine bağlı olarak, mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar belli bir süre geciktirilebilecektir. d) Kesinleşen Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi Kararı Yerine Getirme Zamanaşımı Kesinleşen mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı yerine getirme zamanaşımı 10 yıldır. Zamanaşımı süresi, kesinleşmesinin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren işlemeye başlar. e) Mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarına konu eşyanın, eşya sahiplerinin muhafazasına bırakılıp bırakılamayacağı

Gümrük Kanununun 235/4, 236/5, 237/3 ve 237/6 ncı maddelerinde, mülkiyetin kamuya geçirilmesi idari yaptırımına konu eşyaya idarece el konulacağı açık bir şekilde belirtilmiş bulunduğundan, söz konusu eşyaya elkonulması, bu eşyanın eşya sahiplerinin muhafazasına bırakılmaması gerekmektedir. f) Mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarına konu eşyanın üçüncü kişilerin mülkiyetinde bulunduğu hallerde uygulama

Mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımına konu kabahatin işlenmesinden sonra eşyanın üçüncü kişilere satılarak devredilmiş olması, söz konusu eşya hakkında mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilerek elkonulmasına engel değildir.

Eşyanın, üçüncü kişilerin elinde bulunduğu hallerde uygulamanın nasıl olacağına ilişkin olarak da aşağıdaki bölümlerde açıklama yapılmıştır. g) Mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarına konu eşyanın kaim değeri

28/3/2013 tarihli ve 6455 sayılı Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 4 üncü maddesiyle, Gümrük Kanununun 177 nci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere,

"Tasfiye edilmesine karar verilen eşyanın bulunmaması halinde, ithal eşyası için CIF, ihraç eşyası için FOB kıymeti ile bunlara ilişkin gümrük vergileri tutarları tahsil edilir." fıkrası eklenmiştir.

Söz konusu düzenlemeye ilişkin olarak Kanun maddesinin gerekçesinde de,

"Madde ile 5607 sayılı Kanundan 4458 sayılı Gümrük Kanununa aktarılan kabahat fiilleri konusu eşyadan tasfiyeye tabi tutulacak olanlar da tasfiye edilecek eşyalar arasına eklenmiş, tasfiye edilecek eşyanın bulunmaması haline ilişkin düzenleme yapılmıştır." açıklamasında bulunulmuştur.

Bu çerçevede, mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımına konu eşyanın bulunamaması halinde, Gümrük Kanununun 177/3 üncü maddesi uyarınca eşya kıymetinin belirlenmesi gerekmektedir.
h) Mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarına konu eşyaya el koyma işleminin ne zaman yapılacağı

Mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımı bir idari tedbirdir. Bu tedbirin uygulanması noktasında eşyaya elkonulması da, tedbir ile sağlanmaya çalışılan amaca yöneliktir.

Dolayısıyla, idari kararın alınmasında veya elkoyma işleminde herhangi bir öncelik sonralık

söz konusu değildir. Kabahatin işlenmiş olduğu tespit edildiğinde, Kanunda düzenlenen tedbirlerin alınması, gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

Bu doğrultuda, mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımına konu kabahatin, eşya henüz gümrük gözetimi altında bulunduğu sırada tespit edildiği hallerde, eşyaya elkonularak akabinde mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı alınması gerekmektedir.

Eşyanın gümrük işlemleri tamamlanarak sahibine teslim edildiği hallerde ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararının alınması ile birlikte eşyaya elkonulmasına yönelik gerekli işlemlere başlanması gerekmektedir.

Bu doğrultuda;

- Eşya henüz gümrük gözetimindeyken yapılan denetim sırasında söz konusu kabahatin işlenmiş olduğunun tespit edildiği hallerde, öncelikle eşyaya elkonulması, daha sonra düzenlenecek olan mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararında bu elkoyma işleminden de bahsedilmesi,

- Eşyanın, gümrük işlemleri tamamlanarak sahibine teslim edilmiş olduğu hallerde, alınacak olan mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararında, söz konusu eşyaya elkoyma kararı verildiğine, eşyanın derhal idareye teslim edilmesine, aksi takdirde idarece eşyaya elkonulacağına, idareye yapılan itirazın eşyaya elkonulması kararının icrasını durdurmayacağına yönelik açıklamalara yer verilmesi,

gerekmektedir. ı) Elkoyma işleminin nasıl uygulanacağı

Mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımı idari bir yaptırım olup, bu yaptırımın yerine getirilmesinde idari makamlar yetkilidir.

Bu nedenle, idarece verilen mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarında da, 6455 sayılı Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un yürürlüğü öncesi, elkoyma kararının hakim/cumhuriyet savcısı tarafından verilmiş olduğu hallerde eşyaya elkoymaya yönelik yapılan uygulama gibi uygulama yapılması gerekmektedir.

Diğer taraftan, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 128/4 üncü maddesinde her ne kadar, kara, deniz ve hava ulaşım araçları hakkında verilen elkoyma kararının, bu araçların kayıtlı bulunduğu sicile şerh verilmek suretiyle icra olunacağı hüküm altına alınmışsa da, verilen mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarına konu eşyanın elkoyma işleminin idarece fiilen yerine getirilmesi gerekmektedir. i) Elkoymanın Gümrük Kanunu'nun 242 nci maddesi kapsamında bulunup bulunmadığı

Mülkiyetin kamuya geçirilmesi idari yaptırımına konu eşyaya elkonulması başlı başına bir işlem olmayıp, mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararının yerine getirilmesine yönelik fiili bir durumdur.

Bu nedenle, asıl işlem olan mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararından bağımsızlığı bulunmayan eşyaya elkonulması fiili, Gümrük Kanununun 242 inci maddesi kapsamında bulunmamaktadır." Bilgi ve gereğini rica ederim.

Ziya ALTUNYALDIZ Bakan a. Müsteşar

Ticaret Bakanlığı için Tıklayınız. **Mevzuat için Tıklayınız.**